

การพยาบาลและการผดุงครรภ์:
สตรีในระยะคลอดและหลังคลอด

บรรณาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช ชูโต

กองส่งเสริมสุขภาพและพยาบาล
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์	1
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ตามกฎหมาย	1
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ : อาณัติเชิงวิญญูพันธุในโลกของการเปลี่ยนแปลง	7
บทที่ 2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการคลอด	13
นิยามการคลอดและระยะของการคลอด	13
ปัจจัยชักนำให้เกิดการเจ็บครรภ์คลอด	17
ปัจจัยที่เกี่วข้องกับการคลอด	19
บทที่ 3 กลไกการคลอดปกติ	27
องค์ประกอบของการเกิดกลไกการคลอด	27
บทที่ 4 การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 1 ของการคลอด	41
สตรีวิทยาในระยะที่หนึ่งของการคลอด	42
การรับผู้คลอดใหม่	60
การพยาบาลด้านสรีระและจิตสังคมในระยะคลอด	70
การดูแลให้บรรเทาความเจ็บปวดของสตรีในระยะคลอดแบบไม่ใช้ยา	72
การเฝ้าคลอด และการเตรียมสำหรับารคลอด	75
การส่งเสริมความผูกพันภายในระยะคลอด	85
การเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนในระยะที่หนึ่งของการคลอด	86
บทที่ 5 การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่สอง สามและสี่ของการคลอด	93
สตรีวิทยาในระยะที่สองของการคลอด	93
สตรีวิทยาในระยะที่สามของการคลอด	95
สตรีวิทยาของระบบทาง ๆ ด้านร่างกายในระยะคลอด	99
การพยาบาลผู้คลอดและทารกในครรภ์ในระยะที่สองของการคลอด	102
การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่สามและสี่ของการคลอด	111
บทที่ 6 การทำคลอดปกติ	119
การเตรียมเพื่อทำคลอด	119
การทำคลอดทารก	125
การทำคลอดด้วยรกและภาวะแทรกซ้อน	132
การตัดฝีเย็บ การรักษาวาดของฝีเย็บและการซ่อมแซมฝีเย็บ	136

	หน้า
บทที่ 7 การประเมินภาวะการกในครรภ์ในระยะคลอด	149
การประเมินสุขภาพของทารกในครรภ์	149
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ในการประเมินทารกในครรภ์ระยะคลอด	162
บทที่ 8 การใช้ยาทางสูติกรรมในระยะคลอด	165
ยาเพิ่มการหดตัวของมดลูก	165
ยาบรรเทาความเจ็บปวดในระยะคลอด	170
บทที่ 9 การพยาบาลสตรีในระยะหลังคลอดปกติ	181
สูติวิทยาในระยะหลังคลอด	181
การปรับตัวด้านจิตสังคมและบทบาทการเป็นมารดาหลังคลอด	192
หลักการประเมินภาวะสุขภาพของมารดาหลังคลอด	199
หลักการพยาบาลมารดาหลังคลอดขณะครบครัว	206
การพยาบาลเพื่อส่งเสริมสุขภาพของมารดา ทารกและครอบครัว	218
บทที่ 10 การส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	225
หลักการพยาบาลในการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	239
ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและแนวทางการแก้ไข	245
บทที่ 11 การพยาบาลทารกแรกเกิด	259
การประเมินทารกแรกเกิด	261
การดูแลทารกแรกเกิด	266
การประเมินสภาพทารกแรกเกิด	269
การพยาบาลทารกแรกเกิดประจำวัน	278
การให้ญาติผู้มาเยี่ยมใจ (Hospitalization) ทารกแรกเกิด	281
การประเมินและการดูแลทารกแรกเกิดที่มีความผิดปกติเล็กน้อย	285
การพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีภาวะแทรกซ้อน	293
บทที่ 12 การส่งเสริมสัมพันธภาพมารดา และทารกหลังคลอด	309
การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างมารดากับทารก	310
การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบิดากับทารก	317
สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับทารก	319
การประเมินสัมพันธภาพระหว่างมารดา บิดาและทารก	322
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ในการส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดา บิดาและทารก	324